

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของครูที่มีต่อการทำแท้งของวัยรุ่น” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของครูที่มีต่อวัยรุ่นที่ทำแท้งว่าเป็นไปในด้านบวกหรือด้านลบ จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของครูที่มีต่อเรื่องดังกล่าวไปเป็นทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อการทำแท้งของวัยรุ่นแต่เป็นในทางด้านบวกมากกว่าด้านลบ และยังศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดทัศนคติของครูที่มีต่อวัยรุ่นที่ทำแท้งในด้านบวกหรือด้านลบ จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดทัศนคติในด้านบวกหรือด้านลบ ได้แก่ ปัจจัยด้านการอบรมสั่งสอน ปัจจัยด้านศาสนา และปัจจัยจากประสบการณ์ตรงที่เคยรับทราบ มีผลต่อการเกิดทัศนคติ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบว่าการขึ้นมีความสอดคล้องกับงานของนภาพกรณ์ หะวานนท์ (2537, น. (1)), นุชยา ใจสว่าง (2539, น. (1)), สุชาดา รัชชกุล (2541, น. (2)), อารดี ประสมทรัพย์ (2550, น. (2)) และยุวนาถ ทิฐิคำฉาย (2552, น. (2)) ในเรื่องทัศนคติที่ยอมรับต่อการเลือกทางออกของการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาด้วยวิธีการทำแท้ง เพราะการกดทับทางสังคมในระบบปิตาธิปไตย ได้สร้างกรอบในเรื่องเพศวิถีขึ้นมาครอบงำผู้หญิง ปลูกฝังค่านิยมว่าการเป็นผู้หญิงที่ดีต้องรักษาความบริสุทธิ์ไว้จนถึงวันแต่งงาน ต้องตั้งครรภ์ภายใต้การสมรสแล้วเท่านั้น การตั้งครรภ์จึงจะเป็นที่ยอมรับและเป็นเรื่องที่น่ายินดี แต่ถ้าวการตั้งครรภ์ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว หญิงผู้นั้นต้องตกเป็นจำเลยทางสังคมโดยไม่มีสิทธิ์แก้ต่างให้กับสังคมได้รับรู้ว่าเพราะเหตุใดเธอจึงเลือกทางออกด้วยวิธีการทำแท้ง ทำให้ผู้หญิงต้องรับแบกรับความทุกข์ที่เกิดขึ้นทั้งจากสภาพร่างกายและจากสภาพทางจิตใจ

ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาหลายท่านรวมถึงผู้วิจัย ต่างตระหนักถึงการร่วมกันหาทางออกที่เหมาะสมและเป็นทางเลือกให้แก่ผู้หญิงภายใต้สิทธิและเสรีภาพในฐานะปัจเจกชน ซึ่งทางภาครัฐและหน่วยงานเอกชน ควรหันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญในเรื่องของการเข้าถึงบริการการทำแท้งที่ปลอดภัย ไม่ใช่เพื่อให้เกิดการทำแท้งได้อย่างเสรีแต่เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของผู้หญิงให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ควรมีการรณรงค์ให้มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างจริงจัง นอกจากนี้แล้ว การให้ความรู้ทางด้านเพศศึกษาโดยเฉพาะกับกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอยู่ในทุกวันนี้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เมื่อเด็กวัยรุ่นเข้าใจถึงบทบาทและค่านิยมในเรื่องของเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ปลอดภัยและ

เหมาะสมแล้ว ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่เป็นสาเหตุของปัญหาการทำแท้งก็จะได้รับการแก้ไขอย่างแท้จริง

ผลการศึกษาสรุปเป็น 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ทักษะชีวิตที่ครูมีต่อการทำแท้งของวัยรุ่น

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดทัศนคติ

รายละเอียดของแต่ละส่วนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์

กลุ่มประชากรที่เลือกศึกษาครั้งนี้เป็นครูจาก 3 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นโรงเรียนละ 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน โดยแบ่งเป็นผู้ชาย 1 คน และผู้หญิง 5 คน จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์ครูที่เคยมีประสบการณ์รับรู้ปัญหาการทำแท้งของเด็กวัยรุ่นหรือเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาดังกล่าว จึงทำให้เกิดการไม่กระจายตัวระหว่างจำนวนผู้หญิงและผู้ชายของประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์ ช่วงอายุของประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 45-60 ปี ศาสนาที่นับถือได้แก่ ศาสนาพุทธ 5 คน ศาสนาคริสต์ 1 คน สถานภาพของประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์ สถานภาพโสด 3 คน สถานภาพแต่งงาน 3 คน

ตอนที่ 2 ทักษะชีวิตของครูที่มีต่อการทำแท้งของวัยรุ่น

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรทั้ง 6 คน สามารถสรุปทัศนคติที่เกิดขึ้นได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.กลุ่มอนุรักษ์นิยมหรือกลุ่มPro-life
- 2.กลุ่มเสรีนิยมหรือกลุ่มPro-choice
- 3.กลุ่มที่มีทัศนะแบบเป็นกลาง

1.กลุ่มอนุรักษ์นิยมหรือกลุ่มPro-life

กลุ่มประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีทัศนคติสอดคล้องกับแนวคิดในกลุ่มอนุรักษ์นิยมหรือกลุ่มPro-life มีทั้งหมด 2 คน ได้แก่

ครูA2 มีทัศนคติไม่ยอมรับต่อการทำแท้งของวัยรุ่น เนื่องจากมองว่าการทำแท้งไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้ แต่เป็นวิธีการฆ่าชีวิตผู้บริสุทธิ์ซึ่งถือเป็นบาปตาม คำสอนทางศาสนาและนอกจากนี้ประสบการณ์ส่วนตัวที่เคยเป็นนักรังสีเทคนิคที่ทำให้พบเห็นสภาพผู้หญิงตกเลือดที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเสียชีวิตที่เกิดมาจากการทำแท้งเถื่อน จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ยอมรับ

ครูC2 เป็นอีกหนึ่งคนที่มีทัศนคติไม่ยอมรับต่อการทำแท้งของวัยรุ่น เนื่องจากครูC2 นับถือศาสนาคริสต์ที่ให้ความสำคัญกับการเกิด จึงทำให้ทัศนคติที่มีต่อการทำแท้งนั้นไม่สามารถยอมรับได้ เพราะตามหลักศาสนาของคริสต์มองว่าการทำแท้งนั้นถือเป็นบาปหนักเพราะเปรียบเสมือนเป็นการฆ่าเด็กที่ไม่มีความผิดใดๆทั้งที่เด็กสมควรจะมีโอกาสเกิดขึ้นมาดูแลโลก แต่ผู้เป็นแม่ไปฆ่าลูกทั้งเป็นถือว่าเป็นเรื่องที่น่าเศร้า

2.กลุ่มเสรีนิยมหรือกลุ่มPro-choice

กลุ่มประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีทัศนคติสอดคล้องกับแนวคิดในกลุ่มเสรีนิยมหรือกลุ่มPro-choice มีทั้งหมด 3 คน ได้แก่

ครูA มีทัศนคติยอมรับได้ต่อการทำแท้งของวัยรุ่น เนื่องจากเข้าใจถึงความกดดันและความเสี่ยงที่มาพร้อมกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เปลี่ยนไป ได้แก่ สถานที่ที่มีความแออัดมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางด้านฮอร์โมนของวัยรุ่นที่เป็นปัจจัยทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์เมื่อไม่พร้อมและมองถึงปัจจัยทางด้านวุฒิภาวะ ด้านเศรษฐกิจ ที่เด็กวัยรุ่นยังขาดความพร้อมในการจะดูแลเด็กทารก

ครูB2 มีทัศนคติยอมรับได้ต่อการทำแท้งของวัยรุ่น เนื่องจากมองปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาของเด็กวัยรุ่นในมุมมองของผู้มีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูก ทำให้ครูB2 มองว่าถ้าเกิดเก็บครรภ์ไว้แล้วเมื่อเด็กคลอดออกมา ผู้เป็นแม่เลี้ยงดูไม่ดีขาดการดูแลเอาใจใส่ก็อาจส่งผลเสียต่อสังคมในอนาคตได้

ครูC มีทัศนคติยอมรับได้ต่อการทำแท้งของวัยรุ่น เนื่องจากมองถึงปัญหาทางสังคมที่จะมากดทับทั้งตัวเด็กวัยรุ่นและเด็กที่กำลังจะเกิดขึ้นมา เพราะสังคมมีค่านิยมไม่ยอมรับต่อการครรภ์ก่อนสมรส เมื่อเด็กวัยรุ่นเก็บครรภ์ไว้ย่อมต้องได้รับการติฉินนินทา การประณามจากสังคมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเด็กที่กำลังจะเกิดขึ้น และด้านเศรษฐกิจเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญที่เด็กวัยรุ่นยังขาดความพร้อม

3.กลุ่มที่มีทัศนคติแบบเป็นกลาง

กลุ่มประชากรครูผู้ถูกสัมภาษณ์ที่มีทัศนคติสอดคล้องกับกลุ่มแนวคิดนี้มี 1 คน ได้แก่ ครู B การที่ครู B มีทัศนคติแบบเป็นกลางเนื่องมาจากการทำแท้งสามารถเป็นที่ยอมรับได้ก็ต่อเมื่อเด็กวัยรุ่นถูกข่มขืนหรือการตั้งครรภ์ที่เกิดขึ้นจะส่งผลเสียต่อสุขภาพร่างกายของเด็กแต่ถ้าเป็นในกรณีที่เลือกทำแท้ง เพราะเกิดการตั้งครรภ์จากความพลั้งเผลอ การแก้ปัญหาด้วยการทำแท้งไม่ใช่ทางออกที่เหมาะสมในทัศนคติของครู B เพราะการทำแท้งโดยปราศจากเหตุผลทางการแพทย์และเหตุผลด้านมนุษยธรรมนั้นเป็นการทำบาปผิดต่อหลักศาสนาของชาวพุทธ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดทัศนคติ

สังคม วัฒนธรรมและผู้หญิงในอุดมคติ

สังคมและวัฒนธรรมที่แบ่งแยกระหว่าง “ผู้หญิง” กับ “ผู้ชาย” นั้น เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในสังคมไทยมาอย่างยาวนานจนเกิดเป็นค่านิยมในเรื่องเพศ ซึ่งค่านิยมดังกล่าวได้สะท้อนผ่านทางวิถีปฏิบัติที่มีความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย กล่าวคือ สังคมจะเข้มงวดเรื่องของเพศวิถีของผู้หญิงมากกว่าของผู้ชาย โดยมีการกำหนดให้ค่าในเรื่องผู้หญิงที่ดี ผู้หญิงไม่ดี การอบรมปลูกฝังดังกล่าวส่งผลต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปฏิบัติตัวของวัยรุ่นในเรื่องเพศ ที่ครูโดยส่วนใหญ่ยังคงอยากให้เด็กวัยรุ่นรู้จักกักรับรองตนตัวให้มากขึ้นและอยากให้มองเรื่องของความบริสุทธิ์ว่าเป็นสิ่งสำคัญของผู้หญิง แต่ถึงอย่างไรก็ตามการมีประสบการณ์เดิมที่ครูทั้ง 6 ได้เคยผ่านมานั้นเป็นปัจจัยที่สร้างความแตกต่างในการยอมรับการทำแท้งที่เกิดขึ้นของวัยรุ่น

ค่านิยมทวิมาตรฐานกับบทบาททางเพศ

ค่านิยมทวิมาตรฐานที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมักเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะในเรื่องของเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายสามารถที่จะแสดงออกได้อย่างเปิดเผย ซึ่งต่างจากผู้หญิงที่ห้ามแสดงออกถึงความต้องการทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อแต่งงานแล้วเท่านั้น ด้วยค่านิยมดังกล่าวทำให้ผู้ชายมักเอาเปรียบผู้หญิงในเรื่องของเพศสัมพันธ์และผลสืบเนื่องทางความคิดที่ถูกสร้างให้ต้องรองรับอารมณ์ทางเพศของผู้ชาย ผู้หญิงจึงไม่กล้าที่จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับคนรักหรือคู่นอนของตนเพราะกลัวการถูกทอดทิ้ง แต่ก็ไม่กล้าที่จะบอกให้คู่นอนหรือคนรักของตนสวมใส่ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ เพราะกลัวคู่นอนหรือคนรักมองว่าเป็นผู้หญิงซ้ำของเรื่องเพศสัมพันธ์ ด้วยค่านิยมที่ไม่ถูกต้องจึงทำให้ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาเกิดขึ้น ในทัศนคติของครูทั้ง 6 คน เห็นไปในทิศทาง

เดียวกันว่าการให้ความรู้กับเด็กในเรื่องของการใช้ยาคุมกำเนิด การใช้ถุงยางอนามัยเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับวัยรุ่นในยุคปัจจุบันและที่มีส่วนช่วยในการลดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาได้

วาทกรรม “ทำแท้งเสรี” กับการแก้ไขกฎหมายทำแท้ง

แม้ในอดีตจะมีหน่วยงานที่ทำงานเพื่อผู้หญิงออกมาเรียกร้องให้เกิดการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำแท้งให้มีความครอบคลุมถึงความต้องการของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยวาทกรรมของแนวคิดการ “ทำแท้งเสรี” จึงก่อให้เกิดการคัดค้านในวงกว้างด้วยเพราะกลัวว่าสังคมไทยจะกลายเป็นสังคมฟรีเซ็กซ์ ซึ่งขัดแย้งกับจารีต วัฒนธรรมอันดีของประเทศไทย และวาทกรรมดังกล่าวได้ส่งผลต่อการเกิดทัศนคติที่มีต่อการแก้ไขกฎหมายของครู 5 คนจาก 6 คนที่ไม่เห็นด้วยและไม่ยอมรับให้มีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการทำแท้ง เพราะคิดว่าจะเป็นการเปิดโอกาสในผู้หญิงในสังคมไทยไม่ต้องมีความระมัดระวังตัวในเรื่องของเพศวิถี

ข้อจำกัดที่มีต่องานวิจัย

ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นกับงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นข้อจำกัดที่เกิดขึ้นมาจากพื้นที่ในการเก็บข้อมูลที่ทางผู้วิจัยสามารถลงเก็บข้อมูลจากโรงเรียนได้เพียงในส่วนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเท่านั้น ไม่สามารถที่จะลงเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่อยู่ในส่วนภูมิภาค เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นภาพสะท้อนปัญหาการทำแท้งที่อยู่ในส่วนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งไม่ครอบคลุมถึงปัญหาการทำแท้งที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาคที่อาจมีความน่าสนใจในประเด็นที่แตกต่างกับกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่มีต่อกระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรมีการปรับเนื้อหาเรื่องเพศศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพทางสังคมในปัจจุบัน และควรมีการจัดระดับเนื้อหาในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นในแต่ละช่วงวัย เพื่อลดปัญหาการซ้ำซ้อนของเนื้อหา
2. ควรมีการออกนโยบายให้ทางโรงเรียนจัดการอบรม/สัมมนา ให้กับครูในเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในทัศนคติและค่านิยม ที่เปลี่ยนแปลงไปของเด็กวัยรุ่นในปัจจุบัน

3. ควรมีการออกนโยบายให้ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องเพศศึกษาทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนให้กับเด็กนักเรียน เช่น การพาเด็กนักเรียนไปช่วยเหลือเด็กอ่อนที่ถูกทอดทิ้ง เพื่อที่เด็กนักเรียนที่กำลังอยู่ในวัยเสี่ยงจะได้เข้าใจและเรียนรู้ถึงภาวะที่ติดตามมาในการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน

ข้อเสนอแนะที่มีต่อกระทรวงสาธารณสุข

1. ควรให้กรมอนามัยจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยให้กับทุกโรงเรียนทั่วประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงในการติดโรคจากเพศสัมพันธ์และลดความเสี่ยงในเรื่องของการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาที่จะนำไปสู่ปัญหาการทำแท้ง ที่อาจส่งผลเสียต่อสุขภาพทางร่างกาย

2. กรมสุขภาพจิตควรเข้ามามีส่วนรวมในการให้คำปรึกษากับเด็กที่ประสบปัญหาทางสุขภาพจิตที่เป็นผลสืบเนื่องจากการทำแท้ง โดยอาจมีการเปิด call centre เพื่อให้เด็กวัยรุ่นที่กำลังประสบปัญหาสุขภาพจิตได้เข้ารับคำปรึกษา

ข้อเสนอแนะที่มีต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานกิจการสตรีและครอบครัวควรณรงค์ให้บุคคลในสังคมเข้าใจถึงบทบาทหญิงชายที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในเรื่องของเพศสัมพันธ์ที่ผู้ชายควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

ข้อเสนอแนะที่มีต่อการศึกษาในอนาคต

1. ศึกษาถึงทัศนคติที่มีต่อการทำแท้งในวิชาชีพอื่นในเชิงเปรียบเทียบ
2. ศึกษาถึงปัจจัยที่เกิดทัศนคติยอมรับหรือไม่ยอมรับต่อการทำแท้งในวิชาชีพอื่นๆ ในเชิงเปรียบเทียบ
3. ศึกษาถึงทัศนคติของครูที่มีต่อการทำแท้งในส่วนภูมิภาค
4. ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการทำแท้งในเชิงเปรียบเทียบกับงานวิจัยของต่างประเทศ